

[K. B. Andersen.]

for folketingsudvalgets medlemmer var afgørende — det var straks fra starten at frigøre disse kursus fra seminarierne for at være sikker på at undgå en ny blindgyde, og på det punkt var vi altså i modsætning til læreruddannelsesudvalgets forslag. Jeg håber, ministeren tilgiver mig denne lille historiske korrektion.

De problemer, der særlig trænger sig på, er jo dem, der var nævnt i udvalgets betænkning for nogle uger siden: spørgsmålet om adgangskravene ved HF, spørgsmålet om kompetencen, altså hvad den giver adgang til, og endelig spørgsmålet om, hvor vi skal placere de forskellige HF-kurser.

Hvad spørgsmålet om adgangen angår, hed det jo straks fra starten, at HF skulle være åben nedad. Det blev i fremsættelsestalen — Folketingstidende 1964-65 sp. 5424 — sagt på følgende måde:

„Det er ikke hensigten, at man skal bygge på nogen bestemt eksamen, men der skal kunne bygges videre på folkeskolens forskellige linjer, og også den, der har forberedt sig helt privat, skal kunne indstille sig til prøven. Det er efter min mening helt afgørende, at også folk, der efter nogle års praktisk virke gerne vil begynde en læreruddannelse, fortsat har mulighed derfor.“

Og senere i bemærkningerne til HF-forslaget, da det fremkom — Folketingstidende 1965-66, tillæg A. sp. 568 — hed det bl. a.:

„I de nærmere regler om undervisningen til højere forberedelseseksamen tænkes det kundskabsniveau præciseret, som undervisningen må tage sit udgangspunkt i. Man lægger megen vægt på, at denne undervisning skal være åben, ikke blot „opad“ til forskellige videregående uddannelser, men også „nedad“, og der tænkes derfor ikke stillet krav om en bestemt eksamen eller lignende, for at en elev kan optages på et kursus til højere forberedelseseksamen. Realeksamen eller afsluttende prøver i væsentlige fag i 10. klasse med tilfredsstillende resultat vil umiddelbart kunne give adgang til kursusundervisningen, men den, der ad andre veje har skaffet sig det grundlag, denne undervisning bygger på, må have adgang til at deltage i den.“

Og disse bemærkninger blev uddybet i fremsættelsestalen i oktober 1965 — Folketingstidende 1965-66 sp. 82 — hvor jeg sagde:

„Det er min opfattelse, at der er brug for en uddannelse på dette plan som et tilbud ved siden af gymnasiet med et mere alment indhold og åben for en større kreds og til dels med andre forudsætninger. Det er klart, at undervisningen til højere forberedelseseksamen må tage sit udgangspunkt i et vist almindeligt kundskabsniveau, ellers kan den ikke lægges til rette. Men der skal ikke stilles krav om, at dette kundskabsniveau skal være nået på nogen bestemt måde eller konstateret ved ganske bestemte eksaminer eller prøver.“

Med andre ord: denne HF-forberedelse skulle være et led i det almindelige arbejde væk fra de stive systemer over mod et mere personligt uddannelsessystem, der tager udgangspunkt i den enkelte elevs behov og krav, og hvor man forsøger at tilpasse uddannelsen efter eleven og ikke tvinger eleven ind i et alt for stift system. Det var med andre ord et forsøg på at bygge uddannelsen op efter princippet: hvad kan du? i stedet for at spørge: hvilke eksaminer har du taget i en ganske bestemt emballage, måske endda for så og så længe siden?

De medlemmer af tinget, der er fortrolige med det ansøgnings-skema, som man har fået, når man ville på HF-kursus, ved jo også, at der står på dette skema: har ansøgeren modtaget anden undervisning end i folkeskolen? Og så remses der op i parentes: aftenskole, ungdomsskole, højskole, teknisk skole, landbrugsskole, handelsskole m. v. Det er altså helt klart, at sigtet var at holde HF virkelig åben nedad, og spørgsmålet er: er det lykkedes?

Her er det jeg beklager lidt, at vi får redegørelsen nu i stedet for til efteråret, for så havde vi dog haft lidt flere erfaringer. Men det er vel nok rigtigt, at der allerede nu er visse uro-signaler. Jeg har bemærket mig en artikel i Gymnasieskolen i november 1967, hvor undervisningsinspektør Ib Juul har skrevet noget om tilgangstallene for de forskellige grupper, og hvor han kommer til det resultat, at af dem, der blev optaget i fjor, er 91,1 pct. elever med realeksamen, kun 3½ pct. kommer fra 9.-10. klasser, og